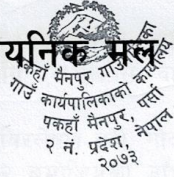

पकहाँ मैनपुर गाउँपालिकाको रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका, २०७७

यो निर्देशिका आवश्यक पदार्थ रासायनिक मल नियन्त्रण आदेश २०५५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पकहाँ मैनपुर गाउँपालिकाले “रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका २०७७” जारी गरेको छ।

परिच्छेद - १ प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस निर्देशिका को नाम “रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका, २०७७” रहेको छ।
- (२) यो निर्देशिका पकहाँ मैनपुर गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिबाट प्रारम्भ हुनेछ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,
  - (क) “गाउँपालिका” भन्नाले पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका, पर्सा सम्भन्नु पर्छ।
  - (ख) “निर्देशिका” भन्नाले रासायनिक मल नियन्त्रण निर्देशिका, २०७७ बुझ्नु पर्छ।
  - (घ) “आदेश” भन्नाले रासायनिक मल नियन्त्रण आदेश २०५५ सम्भन्नु पर्छ।
  - (ग) “मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपंछी विकास मन्त्रालय सम्भन्नु पर्छ।
  - (घ) “रासायनिक मल” भन्नाले कृषि खेतीपाती कार्यमा प्रयोग हुने विरुवाको लागि आवश्यक मलखाद पदार्थ समेतलाई जनाउँछ।
  - (ङ) “डिलर” भन्नाले रित पूर्वक दर्ता भएका रासायनिक मल प्रत्यक्ष रुपमा विक्री वितरण गर्ने व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थाको एजेन्ट सम्भन्नु पर्छ।
  - (ज) “निरीक्षक” भन्नाले गाउँपालिकाले नियुक्त गरेको वा तोकिएको रासायनिक मल निरीक्षक सम्भन्नु पर्छ।
  - (ठ) “शाखा” भन्नाले आर्थिक विकास महाशाखा अन्तर्गत कृषि तथा पशुपंछी व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा भन्ने सम्भन्नु पर्छ।

परिच्छेद - २ रासायनिक मल विक्रेताहरूको दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धि व्यवस्था

३. **दर्ताको लागि आवेदन दिनुपर्ने :-** (१) गाउँपालिकाभित्र रासायनिक मलको थोक तथा खुद्रा विक्री वितरण गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो एजेण्टले आफ्नो नाम दर्ता गराउन निर्देशिकाको अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा रजिष्ट्रेशन दस्तुर बापत रु. १०००/- गाउँपालिकाको राजस्व खातामा दाखिला गरेको भौचर सहित सम्बन्धित कृषि हेर्ने शाखा समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ।
- (२) यस अधि जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दर्ता गराई सकेकाहरूले सन्तति यस निर्देशिका लागु भएपछि यस निर्देशिका अनुरूप दर्ता भएको मान्य हुनेछ।

(३) रासायनिक मल विक्रेताको दर्ताको लागि निवेदन दिने "व्यक्ति" नेपाली नागरीक र साधारण लेखपढ गर्न जान्ने हुनु पर्नेछ । निजी फर्म दर्ताको लागि एस.एल.सि. वा सो सरह मान्य हुने प्रमाण पत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

४. **सुचि दर्ता गर्ने** :- (१) दर्ता गर्न आएका निवेदनहरू विश्लेषण गरी, गोदाम तथा भण्डारणको व्यवस्था सहि भएको नभएको हेरी ६ कार्य दिन भित्र अनुसुचि २ बमोजिमको ढाँचामा रासायनिक मल विक्रेता प्रमाण पत्र दिनुपर्ने छ । तर दर्ता गर्न नसकिने कुनै कारणहरू भए सो व्यवहोरा खुलाई लिखित जानकारी निवेदकलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उक्त प्रमाणपत्रको अवधि २ वर्षको हुनेछ ।

(३) विक्रेताहरूले रासायनिक मल सुचि दर्ता गराए पश्चात रासायनिक मल खरिद विक्री सम्बन्धमा विक्रेता स्वयमले पैठारी कर्ता संग समन्वय राखी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने छ । विक्रेताहरूलाई रासायनिक मल उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी दर्ता कार्यालयको हुने छैन ।

(४) विक्रेताहरूले रासायनिक मलको मूल्य सूची तथा मलको विवरण (किसिम र श्रोत) सबैले देखे ठाउँमा टाँगनुपर्नेछ ।

नविकरण सम्बन्धमा :- (१) विक्रेताहरूले दर्ताको म्याद भुक्तान हुनुभन्दा पैंतिस दिन अगावै वा अन्तिम मित्ती सम्म रु. ५०/- नविकरण दस्तुर बापत गाउँपालिकाको राजस्व खातामा दाखिला गरी सो को रसिद भौचर सहित विक्रेताको प्रमाणपत्र नविकरण गराउन कृषि हेर्ने शाखामा अनुसुची ३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) नविकरणको लागि निवेदन परेमा गाउँपालिकाले विक्रेताले देहायका शर्तहरू पालना गरेको अवस्थामा ७ कार्य दिनभित्र विक्रेताको प्रमाणपत्र नविकरण गरी दिनुपर्नेछ ।

(३) नविकरणको अवधि २ वर्षको हुनेछ ।

(४) तोकिएको म्याद भित्र नविकरण नगराएमा विक्रेताले प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त भएको मितिले ३० दिनभित्र नविकरण गराउन चाहेमा नविकरण दस्तुर बापत रु. २०० रुपैया राजश्व दाखिला गरी सो को भौचर सहित अनुसुची ३ बमोजिमको ढाँचामा कृषि शाखा समक्ष निवेदन दिनु पर्ने छ, तर यदि ३० दिन पश्चात नविकरण गराउन आएमा पहिलो १ वर्ष सम्मको लागि रु ५०० रुपैया जरिवाना र त्यसपछी जति भएतापनी प्रत्येक वर्षका लागि रु. १००० का दरले जरिवाना र नविकरण दस्तुर रु.२०० रुपैया समेत राजश्व दाखिला गरी सो को भौचर सहित अनुसुची ३ बमोजिमको ढाँचामा गाउँपालिकाको कृषि हेर्ने शाखा समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्ने छ ।

(५) नविकरणका लागि निवेदन दिने विक्रेताहरूले दर्ताको प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त भएपछि पुनः नविकरण नभएसम्म रासायनिक मल विक्री वितरण गर्न पाइने छैन ।

६. **रासायनिक मलको कारोबारको स्थिति पेश गर्नुपर्ने** :- (१) विक्रेताले रासायनिक मल विक्री गर्ने दिन तथा समय खुलेको कार्यतालिका वडा कार्यालयमा पेश गरी विक्री स्थानमा समेत टाँस गर्नु पर्ने छ ।

(२) पकहाँ मैतपुर गाउँपालिकामा दर्ता भएका सबै विक्रेताहरूले आ-आफ्नो मासिक कारोबारको स्थिति अनुसुची-४ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित कृषि तथा पशुपक्षि व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

७. **दर्ता खारेजी** :- (१) न्यूनस्तरको रासायनिक मल विक्री वितरण गरेको लिखित गुनासो वा कम गुणस्तरको मल विक्री वितरण गरेको पाएमा निरिक्षकले विक्रेताको दर्ता खारेजीको लागि गाउँपालिकाको कृषि हेर्ने शाखा समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ । दर्ता खारेजीको सम्बन्धमा निर्णय गर्नु अगाडी विक्रेतालाई आफ्नो स्पष्टीकरण दिने अवसर प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

पकहाँ मैतपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैतपुर, पर्व
२ नं. प्रदेस, कैलाली
२०७३

(Handwritten signature)

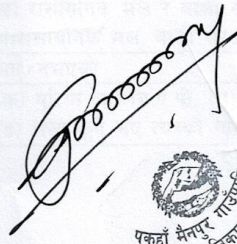
परिच्छेद - ३
रासायनिक मल निरीक्षक सम्बन्धि व्यवस्था

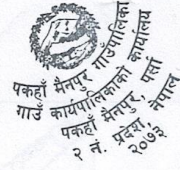
८. निरीक्षक नियुक्त गर्न वा तोकन सक्ने : (१) रासायनिक मलको व्यवस्थाको नियमित अनुगमन गरी गुणस्तरयुक्त रासायनिक मल किसानलाई उपलब्ध गराउने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउन गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार निरीक्षक नियुक्त गर्न वा कुनै कर्मचारीलाई निरीक्षकको काम गर्ने गरी तोकन सक्नेछ ।
९. निरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार : रासायनिक मलको व्यवस्थाको नियमित अनुगमन गरी गुणस्तरयुक्त रासायनिक मल किसानलाई उपलब्ध गराउने प्रयोजनको लागि निरीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-
- (क) कुनै व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थाको एजेन्टले यस निर्देशिकाको विपरीत कुनै काम कारवाही गरेको छ भन्ने उजुरी वा सूचना प्राप्त भएमा त्यसको छानविन गर्ने ।
- (ख) रासायनिक मलको गुणस्तरको विषयका कही कतैबाट उजुर वाजुर परेमा त्यसको ल्याब जाँच गराई आवश्यक अनुसन्धान गराई प्रतिवेदन पेश गरी आवश्यक कारवाही अगाडी बढाईने छ।

परिच्छेद - ४
विविध

१०. आवश्यक प्रक्रिया :

- (१) रासायनिक मल कारोवार गर्न कृषि सहकारी दर्ता भई २ वटा आर्थिक वर्ष पुरा गरी नाफामा रहेको कृषि सहकारीहरु हुनुपर्ने छ ।
- (२) सहकारीको सम्पूर्ण सदस्यहरुबाट निर्णय गराउनु पर्ने छ ।
- (३) चालु आ.व. को कर चुक्ता प्रमाण हुनु पर्ने छ ।
- (४) प्यान नम्बर अनिवार्य पेश गर्नु पर्ने छ ।
- (५) सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पेश गर्नु पर्ने छ ।
- (६) तोकिएको राजश्व रकम तिरेको रसिद पेश गर्नु पर्ने छ ।
- (७) अन्य आवश्यक कागजातहरु कृषि शाखाले भने बमोजिम संलग्न गर्नु पर्ने छ ।

अनुसूची-१

रासायनिक मल बिक्री वितरणको लागि दर्ता गर्न गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्ने निवेदन र विवरणको ढाँचा
मिति : .....

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू,
वी.म.न.पा. पर्सा ।

विषय : रासायनिक मल बिक्रेताहरुको सूचीमा दर्ता गराई पाउँ भन्ने बारे ।

मैले/मेरो फर्म/संस्थाले हाल यस जिल्लामा रासायनिक मल खरिद बिक्री कार्य गर्दै आएको/शुरु गर्ने भएको हुँदा संलग्न विवरणहरु सहित रासायनिक मल बिक्रेताको रजिष्ट्रेशनका लागि अनुरोध गर्दछु ।

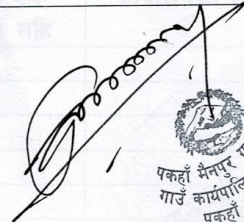
निवेदक,
नाम :
सहि :

रासायनिक मलको थोक तथा खुद्रा बिक्री वितरण गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्था वा त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थाको एजेण्टले आफ्नो नाम दर्ता गराउनका लागि विवरण गर्नुपर्ने फारमको ढाँचा

१	फर्म वा संस्थाको नाम :	
२	स्थापना मिति :	
३	प्रोपाईटर वा प्रमुख व्यक्तिको नाम (अध्यक्ष, प्रबन्धक आदि)	
४	नागरिकता व्यक्तिको हकमा	
५	संस्था रहेको ठेगाना	जिल्ला, गाउँ वा टोलको नाम, वडा नं.: गा.वि.स./न.पा.
६	संस्थाको किसिम (चिन्ह लगाउने)	निजि/साभेदारी/अर्धसरकारी/सरकारी
७	रासायनिक मल बिक्री वितरण शुरु गरेको वर्ष/मिति	
८	यस अघि कुनै सरकारी निकायमा पहिले रजिष्ट्रेशन (दर्ता) गराएको भए, त्यसको	क) दर्ता मिति : ख) दर्ता गर्ने कार्यालयको नाम : ग) दर्ता नम्बर : घ) कारोबारको किसिम :
९	कारोबारको किसिम (हालको) चिन्ह लगाउने	क) रासायनिक मल मात्र ख) रासायनिक मल र बाली संरक्षण विषादी ग) रासायनिक मल, बाली संरक्षण विषादी र कृषि औजार
१०	गोदाम व्यवस्था	भए/नभएको
११	हाल बिक्री वितरण गर्ने गरेको रासायनिक मलहरुको नाम (चिन्ह लगाउने)	(क) यूरिया (ख) डि.ए.पी. (ग) पोटास (घ) एमोनियम सल्फेट (ङ) अन्य कुनै भए त्यसको नाम दिने
१२	हाल रासायनिक मलहरु कहाँबाट र कोबाट खरिद गरी ल्याउने गर्नु भएको छ। नाम र ठेगाना	

निवेदकको नाम :
दस्तखत :

मिति :

पकहाँ मैनापुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनापुर, पर्सा
२ नं. प्रदेश, नेपाल
२०७२

अनुसूची-२
रासायनिक मल विक्रेता प्रमाण पत्र नमूना
पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनपुर, पर्सा
कृषि विकास शाखा
प्रदेश नं. २ नेपाल
२०७४

पत्र संख्या :
चलानी नम्बर :

मिती :

विषय : रासायनिक मल विक्रेताको सूचि दर्ता गरिएको ।

श्री .....

तपाईंले यस कार्यालयमा रासायनिक मल विक्रेताको सूचिमा दर्ता गर्नका लागि मिती २० / / मा दिनु भएको निवेदन अनुसार यस महागाउँपालिकाको रासायनिक मलको विक्रेताहरुको सूचिमा प्रचलित नियम कानूनको परिधि भित्र रही आधिकारीक श्रोतबाट मात्र रासायनिक मलको कारोवार गर्ने शर्तमा तपाईंको/त्यस फर्म/संस्थाको नाम समावेश गरिएको व्यवहोरा सहर्ष जानकारी गराउँदछौ ।

यसै साथ संलग्न ढाँचा बमोजिमको आफ्नो कारोवारको मासिक प्रगति स्थिती यस कार्यालयमा पेश गर्नु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

.....
कृषि शाखा प्रमुख

.....
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

(यसैको पछाडि पट्टी पानामा)

नविकरण सम्बन्धमा

फर्म/संस्था/व्यक्तिको नाम .....

नविकरण गरेको मिती	म्याद पुग्ने मिती	नविकरण गर्ने अधिकृतको सहि	कार्यालयको छाप	कौफियत

पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पकहाँ मैनपुर, पर्सा
२ नं. प्रदेश, नेपाल
२०७४

अनुसूची-३

रासायनिक मल बिक्रेताहरूले नविकरणको लागि पेश गर्नुपर्ने निवेदन र विवरण ढाँचा

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू,
पकहाँ मैनपुर गाउँकार्यपालिका को कार्यालय,
पकहाँ मैनपुर, पर्सा

विषय : नविकरण गरी पाउँ ।

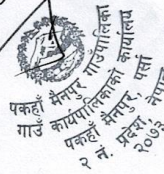
मैले/मेरो फर्म/संस्थाले हाल यस जिल्लामा रासायनिक मल बिक्रेताको रूपमा त्यस कार्यालयमा मिति..... मा दर्ता भई कारोबार गर्दै आएको हुँदा संलग्न विवरणहरु सहित नविकरणको लागि अनुरोध गर्दछु ।

निवेदक
नाम :
सहि :

रासायनिक मल बिक्रेताको नविकरणका लागि पेश गर्नु पर्ने विवरण

१	फर्म वा संस्थाको नाम :	
२	दर्ता नं. र मिति :	
३	प्रोपाईटर वा प्रमुख व्यक्तिको नाम (अध्यक्ष, प्रबन्धक आदि)	
४	संस्था रहेको ठाउँको ठेगाना	जिल्ला, गाउँ वा टोलको नाम, वडा नं.: गा.वि.स./न.पा.
५	संस्थाको किसिम (चिन्ह लगाउने)	निजि/साभेदारी/अर्धसरकारी/सरकारी
६	कारोबारको किसिम (हालको) चिन्ह लगाउने	क) रासायनिक मल मात्र ख) रासायनिक मल र बाली संरक्षण बिषादी ग) रासायनिक मल, बाली संरक्षण बिषादी र कृषि औजार घ) रासायनिक मल, बाली संरक्षण बिषादी र किराना सामान समेत
७	प्रगति प्रतिवेदन नियमित तथा समयमा पठाउने गरे/नगरेको	
८	न्यून गुणस्तरको रासायनिक मल बिक्री वितरण गरेको सम्बन्धमा कुनै प्रकारको स्पष्टीकरण तथा कार्यवाहीमा परे/नपरेको	
९	गोदाम व्यवस्था	भए/नभएको
११	हाल बिक्री वितरण गर्ने गरेका रासायनिक मलहरूको नाम (चिन्ह लगाउने)	(क) यूरिया (ख) डि.ए.पी. (ग) पोटास (घ) एमोनियम सल्फेट (ङ) अन्य कुनै भए त्यसको नाम दिने
१२	हाल रासायनिक मलहरू कहाँबाट र कोबाट खरिद गरी ल्याउने गर्नु भएको छ। नाम र ठेगाना	

निवेदकको नाम
दस्तखत
मिति

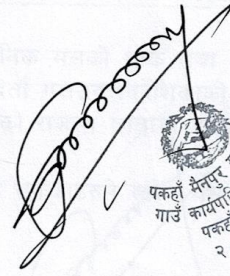
अनुसूची-४

विक्रेताहरूले पेश गर्नुपर्ने रासायनिक मल कारोबारको मासिक प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

जिल्ला : .....
 विक्रेता/संस्थाको नाम : .....
 ठेगाना :

क्र.सं.	विवरण	परिमाण संख्या ५० के.जी. बोरा	कैफियत
१.	गत महिनाको मौज्जात		
	१.१ यूरिया		
	१.२ डि.ए.पी.		
	१.३ पोटास		
	१.४ अन्य		
२.	यस महिनाको खरिद		कुन संस्था/व्यक्तिबाट खरिद गरेको हो खुलाउने
	२.१ यूरिया		
	२.२ डि.ए.पी.		
	२.३ पोटास		
	२.४ अन्य		
३.	यस महिनाको विक्री		
	३.१ यूरिया		
	३.२ डि.ए.पी.		
	३.३ पोटास		
	३.४ अन्य		
४.	मौज्जात		
	४.१ यूरिया		
	४.२ डि.ए.पी.		
	४.३ पोटास		
	४.४ अन्य		
५.	विक्री मूल्य		
	५.१ यूरिया		
	५.२ डि.ए.पी.		
	५.३ पोटास		
	५.४ अन्य		

पेश गर्नेको नाम र दस्तखत :

 पकहाँ मैनपुर गाउँपालिका
 गाउँ कार्यालयको कार्यालय
 पकहाँ मैनपुर, पर्वी
 २ नं. प्रद्वे, नैनास
 २०७३